

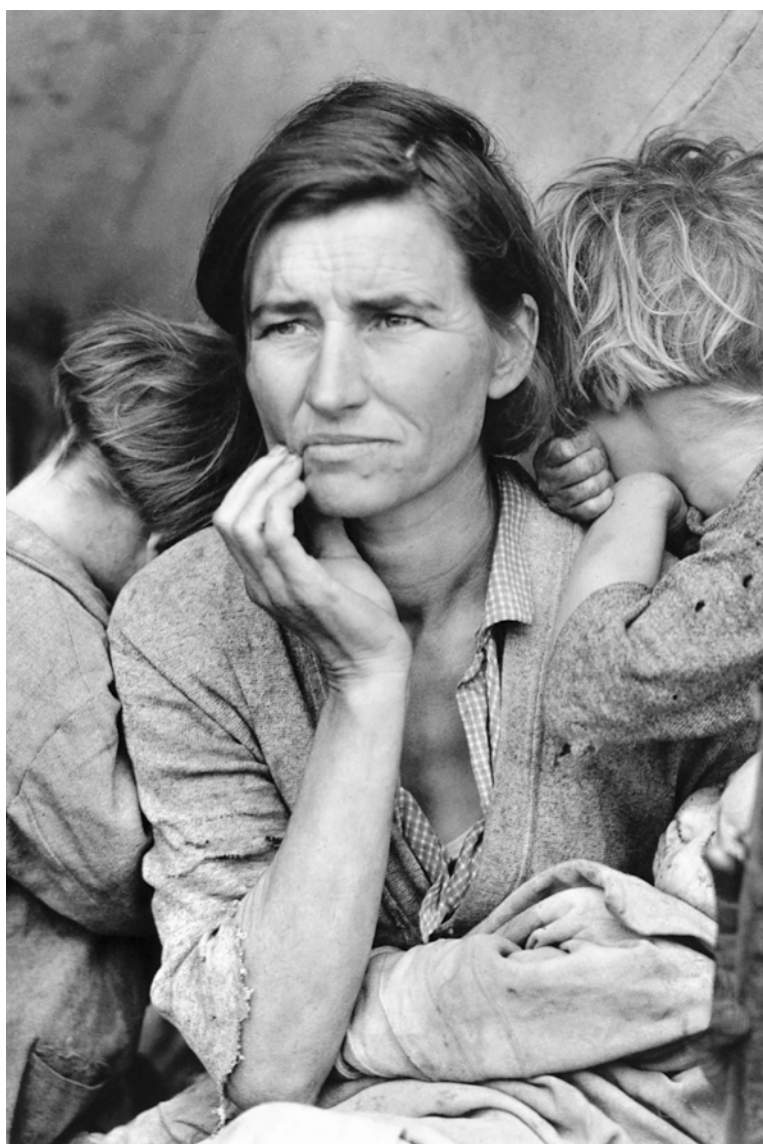
Elevuppgift 4:7

Migrant Mother

Grundboken s. 123

Samtidigt som den ekonomiska krisen slog hårt mot möjligheterna att försörja sig, drabbades de stora jordbruksläggen i amerikanska Mellanvästern under 1930-talet av långvarig torka och sandstormar. I jakten på arbete rörde sig stora skaror av jordbruksarbetare därifrån västerut mot Kalifornien. De bodde i tillfälliga läger och plockade bomull, frukt och grönsaker.

På myndigheternas uppdrag dokumenterades levnadsvillkoren i migrantarbetarläggen i Kalifornien, New Mexico och Arizona. Informationen skulle användas som grund för att organisera statliga hjälpinsatser inom *the New Deal*. Bland annat tog fotografen Dorothea Lange ett stort antal bilder på människor som drabbats av jordbrukskrisen. Särskilt en av hennes bilder har blivit mycket uppmärksammas och gett ett ansikte åt den stora depressionen i USA.

Wikimedia Commons/Dorothea Lange

Migrant Mother.

Bilden, som kommit att kallas *Migrant Mother*, förvaras nu i det amerikanska nationalbiblioteket, Library of Congress. Där är bilden med fotografens notering, ”Utblottade ärtplockare i Kalifornien; 32 år gammal mor till sju barn. Februari, 1936”, ett av de mest efterfrågade objekten.

Dorothea Lange tog sammanlagt sex bilder på ”Migrant Mother”. Förutom till sin uppdragsgivare, regeringen i Washington, lämnade hon fotografier till två dagstidningar som publicerade bilderna och skrev om de svåra förhållandena. Myndigheterna såg till att en hjälpsändning skickades till lägret. Det sägs även att bilderna och tidningsnotiserna inspirerade författaren John Steinbeck till romanen *Vredens druvor*, som utkom 1939 och filmades året efter.

San Francisco News publicerade bilderna under rubriken ”Slitna, utblottade jordbruksarbetare lever i misär”. I *Los Angeles Times* kunde man invid bilderna den 10 mars 1936 läsa följande notis:

Santa Maria, 9 mars, (U.P.)

Ambulerande skördarbetare i ett läger vid en ärtodling, strandsatta utan mat eller pengar på grund av missväxt i ett annars rikt jordbruksområde, väntar på livsmedelsleverans från den federala regeringen.

De boende i lägret, flera hundra lantarbetare och deras familjer, är utblottade sedan växtsjukdomar och kraftiga regn förstört vinterskörden av de ärtor som de var där för att plocka.

De bor i tält och har försetts med knappa matransoner från myndigheterna i San Luis Obispo. Lägret ligger nära Nipomo, på andra sidan gränsen från Santa Maria.

En fotograf från Federal Survey Bureau, som skickats till området för att fotografera typiska lantarbetarläger, upptäckte den svåra situationen för skördarbetarna, enligt rapporter från San Francisco.

Fotografen, Dorothea Lange, blev känd för sina bilder som visade den amerikanska befolkningens lidande under depressionen och bilden *Migrant Mother* blev en symbol för motståndskraft i motgångar. År 1940 fick Dorothea Lange, som första kvinna, det prestigefyllda fotopriset Guggenheim Fellowship Award. Även om fotot *Migrant Mother* bidrog till hennes karriär, så hade Dorothea Lange inga inkomster av själva fotot. Det hade kommit till på regeringens uppdrag och var allmän egendom.

År 1960 intervjuades Dorothea Lange i tidskriften *Popular Photography* om hur det gick till när hon fotograferade *Migrant Mother*. Så här berättar hon då:

Det regnade, kameraväskorna var packade och på sätet bredvid mig i bilen hade jag resultatet av min långa tur, boxen med alla dessa rullar och förpackningar och exponerade filmer, klara att skicka tillbaka till Washington. Jag kände mig lättad. Med sextiofem miles i timmen och sju timmar skulle jag vara hemma hos min familj på kvällen. Mina ögon var som klistrade vid den våta och blanka motorvägen som sträckte ut sig framför mig. Jag kände mig fri, jag kunde sluta fokusera på jobbet och tänka på att komma hem.

Jag var på väg och såg knappast den enkla skylten med en pil som blixtrade förbi vid sidan av vägen och som pekade ut PEA-PICKERS CAMP (Ärtplockarläger). Men i ögonvrån såg jag den.

Jag ville inte stanna och gjorde det inte heller. Jag ville inte komma ihåg att jag sett skylten, så jag körde vidare och ignorerade kallelsen. Sedan, till det rytmiska ljudet av vindrutetorkarna, började jag resonera i mitt inre: Dorothea, det där lägret – hur är egentligen situationen där? Ska du inte vända tillbaka? Ingen kan begära det av dig, eller kan de det? Att vända om är säkert inte nödvändigt. Har du inte redan tillräckligt med negativ när det gäller det här ämnet? Blir inte detta bara ytterligare material av samma sort? Dessutom, att ta ut en kamera i det här regnet, är som att be om problem. Var nu förnuftig, osv., osv., osv.

Efter att ha försökt övertyga mig själv under de 20 miles jag fortsatt köra, så gjorde jag precis det motsatta. Utan att inse vad jag höll på med, gjorde jag en u-sväng på den tomma motorvägen. Jag körde tillbaka de 20 milen och svängde av motorvägen vid skylten PEA-PICKERES CAMP.

Jag följde instinkten, inte förnuftet; Jag körde in i det våta och fuktiga lägret likt en brevduva och parkerade min bil.

Jag såg den hungriga och desperata modern och närmade mig som om jag drogs av en magnet. Jag minns inte hur jag förklarade min närvaro eller min kamera för henne, men jag minns att hon inte ställde några frågor. Jag gjorde fem exponeringar och rörde mig närmre och närmre i samma riktning. Jag frågade inte om hennes namn eller historia. Hon upplyste mig om sin ålder, att hon var 32. Hon sade att de livnärde sig på frusna grönsaker från de omgivande åkrarna, och fåglar som barnen dödat. Hon hade just sålt däcken från sin bil för att handla mat. Där satt hon i detta tält i form av ett vindskydd med barnen ihopkurade runt sig, och verkade veta att mina bilder skulle kunna hjälpa henne, såsom hon hjälpte mig. Det var en slags jämlikhet i detta.

Ärtskörden i Nipomo hade frusit och här fanns inte arbete för någon. Men jag närmade mig inga av de övriga strandsatta skördearbetarnas tält eller vindskydd. Det var inte nödvändigt; Jag visste nu att jag fullföljt mitt uppdrag.

Lange, Dorothea, "The Assignment I'll Never Forget: Migrant Mother," Popular Photography (February 1960), fritt översatt till svenska

3. Dorothea Lange och Florence Owens Thompson var båda kvinnor i samma generation, men deras etnicitet och sociala bakgrund skiljer sig åt. Beskriv på vilket sätt dessa två faktorer kan tänkas ha påverkat de två kvinnornas livshistoria (Se även texttrutor nedan).

Dorothea Lange

Dorothea Lange (1895–1965) växte upp i en medelklassfamilj i New Jersey, där hennes far var advokat och hennes mor hemmafru. Hennes farföräldrar var kolgruvearbetare som invandrat från Tyskland.

När hon var sju år drabbades hon av polio och fick sedan dras med bestående skador på höger ben och fot. Senare skilde sig hennes föräldrar och hon flyttade med sin mamma och bror till sin mormor.

Hon utbildade sig till fotograf, gifte sig och öppnade en porträttstudio i San Francisco och fick två söner.

I samband med att hon träffade en ny man och skilde sig, övergick hon till att arbeta för den federala regeringen med att dokumentera livet bland utblottade lantarbetare i skuggan den ekonomiska krisen.

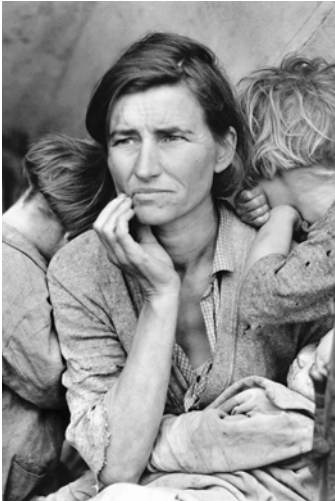
Florence Owens Thompson

Florence Owens Thompson (1903–1983) var född i Oklahoma, men hon och hennes familj, som var cherokee-indianer, hade drivits bort från sina marker av myndigheterna och sedan livnär sig som jordbruksarbetare. Florence gifte sig 17 år gammal. När hennes man dog i tbc, arbetade hon dubbla skift för att försörja sina barn.

Senare, efter kriget, fick Florence det bättre. Hon gifte om sig och levde i Modesto i Kalifornien, men helst ville hon leva i ett hus på hjul. Enligt hennes barn var anledningen att man aldrig visste om det blev dåliga tider och dags att flytta igen.

När hon dog, strax efter sin åttioårsdag, efterlämnade hon barn, barnbarn, barnbarnsbarn och barbarsbarnbarn.

I intervjuer med barnen har det framkommit att de aldrig upplevt sin mor som den kvinna med förtvivlad blick som möter oss på Dorothea Langes foto. De såg i henne en kraftfull kvinna och kärleksfull mor.

Länge var det okänt för den stora allmänheten vem ”Migrant Mother” var och hur det gick för familjen.

I mitten av 1970-talet, 40 år efter att bilden togs, fick dagstidningen Modesto Bee ett brev från en Florence Owens Thompson, som uppgav att det var hon som var kvinnan på Dorothea Langes bild. Hon berättade att hon var född i Oklahoma, hade gift sig som 17-åring, men att hennes man dött i tuberkulos 1931. Då hade de fem barn och väntade ett sjätte. Hon gifte senare om sig och sammanlagt födde hon tio barn.

När bilden togs levde hon tillsammans med en man som också han var jordbruksarbetare. Deras bil hade gått sönder och hon väntade i lägret medan han var och ordnade en fläktrem i närmaste by. När hjälpsändningen senare anlände, hade de redan åkt vidare till nästa läger

Enligt tidningen, som sedan kontaktade Florence Thompson för en intervju, önskade hon att fotografiet aldrig hade blivit taget: ”Jag kan inte få ut en penny av det. Hon [fotografen] frågade aldrig efter mitt namn. Hon sa att hon inte skulle sälja bilderna. Hon sa att hon skulle skicka en bild till mig. Det gjorde hon aldrig.”

Även TV-kanalen NBC intervjuade Florence Thompson (1979). I intervjun berättar hon om hur hon ständigt arbetat – på fälten, i barer, som kokerska och på sjukhus. Från gryningen tills det blev mörkt.

”Förlorade du aldrig hoppet?”, undrar journalisten.

”No, If I’d ever left hope, I’d never [a’] made it”. (Nej, om jag slutat hoppas, skulle jag aldrig ha klarat det.)

Florence Thompson dog 1983. På hennes gravsten kan man läsa:

“FLORENCE LEONA THOMPSON Migrant Mother – A Legend of the Strength of American Motherhood.”

Att fundera över:

1. Vilka av de källor som det hänvisas till texten ovan ligger närmast själva händelsen – tillfället då fotografiet togs? Ordna dem i tidsordning och notera från vilket årtal de kommer.
 - intervjun med Dorothea Lange i Popular Photography
 - den kortfattade texten på arkivets foto
 - intervjun med Florence Owens Thompson i Modesto Bee
 - tidningsnotisen i Los Angeles Times
 - intervjun med Florence Owens Thompson i tv-kanalen NBC
2. Jämför intervjun med Dorothea Lange i Popular Photography och intervjuerna i Modesto Bee och NBC med Florence Owens Thompson.
 - a) Finns det uppgifter om själva händelseförloppet som skiljer sig åt?
 - b) Hur skiljer sig de båda kvinnornas minnen och tolkningar av fototillfället från varandra?
 - c) Hur kan man förklara att deras minnesbilder är olika?